

Az ókor és kultúrája

Granát Marcell

2021 október 9.



1 Az athéni demokrácia működése a Kr. e. 5. században

2 A görög-római hitvilág

Az ókor és
kultúrája

Granát Marcell

Az athéni
demokrácia
működése a
Kr. e. 5.
században

A görög-római
hitvilág

Fejezet 1

Az athéni demokrácia működése a Kr. e. 5. században

Alfejezet 1

A város kialakulása

- A bronzkor idején a Balkán-félsziget déli részén és szigetein alakult ki a kértai és mükénéi civilizáció

- A bronzkor idején a Balkán-félsziget déli részén és szigetein alakult ki a kértai és mükénéi civilizáció
 - Miért bronzkor?

- A bronzkor idején a Balkán-félsziget déli részén és szigetein alakult ki a kértai és mükénéi civilizáció
 - Miért bronzkor?
 - Bronzból készítették az eszközeiket, ami rézből és ónból készül

- A bronzkor idején a Balkán-félsziget déli részén és szigetein alakult ki a kértai és mükénéi civilizáció
 - Miért bronzkor?
 - Bronzból készítették az eszközeiket, ami rézből és ónból készül
 - Ehhez **távolsági kereskedelemre** volt szükség -> igen fejlett kultúrákról beszélünk

- A bronzkor idején a Balkán-félsziget déli részén és szigetein alakult ki a kértai és mükénéi civilizáció
 - Miért bronzkor?
 - Bronzból készítették az eszközeiket, ami rézből és ónból készül
 - Ehhez **távolsági kereskedelmre** volt szükség -> igen fejlett kultúrákról beszélünk
 - A krétai kultúravirágzásának (Kr.e. 20-15. század) a görög hódítás vetett véget
 - **A mükénéi kultúra a Kr.e. 13. században bukott el. Romjain indult meg a görög kultúra kialakulása.**

A gyarmatosítás megkezdődése



- A mükénéi kultúra összeomlásáért is felelős görög törzsek népvándorlási hullámával megszűnt a távolsági kereskedelem (eltérő nyelv, eltérő fizető eszköz).

Az ókor és kultúrája

Granát Marcell

Az athéni
demokrácia
működése a
Kr. e. 5.
században

A város kialakulása

Válság és hanyatlás

A demokrácia
értékelése

A görög-római
hitvilág

A gyarmatosítás megkezdődése



- A mükénéi kultúra összeomlásáért is felelős görög törzsek népvándorlási hullámával megszűnt a távolsági kereskedelem (eltérő nyelv, eltérő fizető eszköz).
 - A vándorlást a túlnépesedés és a gabonahiány indította be
 - Kb. 700 városállam

Az ókor és kultúrája

Granát Marcell

Az athéni
demokrácia
működése a
Kr. e. 5.
században

A város kialakulása

Válság és hanyatlás

A demokrácia
értékelése

A görög-római
hitvilág

A gyarmatosítás megkezdődése



- A mükénéi kultúra összeomlásáért is felelős görög törzsek népvándorlási hullámával megszűnt a távolsági kereskedelem (eltérő nyelv, eltérő fizető eszköz).
 - A vándorlást a túlnépesedés és a gabonahiány indította be
 - Kb. 700 városállam [[source#Polisz]]
- A klasszikus értelemben ismert poliszok világa csak az 5. századra alakult ki

Az ókor és kultúrája

Granát Marcell

Az athéni
demokrácia
működése a
Kr. e. 5.
században

A város kialakulása

Válság és hanyatlás

A demokrácia
értékelése

A görög-római
hitvilág

A gyarmatosítás megkezdődése



- A mükénéi kultúra összeomlásáért is felelős görög törzsek népvándorlási hullámával megszűnt a távolsági kereskedelem (eltérő nyelv, eltérő fizető eszköz).
 - A vándorlást a túlnépesedés és a gabonahiány indította be
 - Kb. 700 városállam [[source#Polisz]]
- A klasszikus értelemben ismert poliszok világa csak az 5. századra alakult ki
- 4 nagyobb törzset érdemes kiemelni, akik földrajzilag homogénen éltek:
 - Dórok (Égei-tenger szigetei)
 - Iónok (Attikai félsziget)
 - Aiolok, akhájok (Kis-Ázsia) ### Királyság volt
- Athén az Attikai-félszigeten jött létre, élén a királyok álltak (pl.: Thészeusz)
 - A hagyomány szerint Thészeusz volt aki egyesítette Athént a falvakból

Az ókor és kultúrája

Granát Marcell

Az athéni demokrácia működése a Kr. e. 5. században

A város kialakulása

Válság és hanyatlás

A demokrácia értékelése

A görög-római hitvilág

A gyarmatosítás megkezdődése



- A mükénéi kultúra összeomlásáért is felelős görög törzsek népvándorlási hullámával megszűnt a távolsági kereskedelem (eltérő nyelv, eltérő fizető eszköz).
 - A vándorlást a túlnépesedés és a gabonahiány indította be
 - Kb. 700 városállam [[source#Polisz]]
- A klasszikus értelemben ismert poliszok világa csak az 5. századra alakult ki
- 4 nagyobb törzset érdemes kiemelni, akik földrajzilag homogénen éltek:
 - Dórok (Égei-tenger szigetei)
 - Iónok (Attikai félsziget)
 - Aiolok, akhájok (Kis-Ázsia) ### Királyság volt
- Athén az Attikai-félszigeten jött létre, élén a királyok álltak (pl.: Thészeusz)
 - A hagyomány szerint Thészeusz volt aki egyesítette Athént a falvakból

Az ókor és kultúrája

Granát Marcell

Az athéni demokrácia működése a Kr. e. 5. században

A város kialakulása

Válság és hanyatlás

A demokrácia értékelése

A görög-római hitvilág

A gyarmatosítás megkezdődése



- A mükénéi kultúra összeomlásáért is felelős görög törzsek népvándorlási hullámával megszűnt a távolsági kereskedelem (eltérő nyelv, eltérő fizető eszköz).
 - A vándorlást a túlnépesedés és a gabonahiány indította be
 - Kb. 700 városállam [[source#Polisz]]
- A klasszikus értelemben ismert poliszok világa csak az 5. századra alakult ki
- 4 nagyobb törzset érdemes kiemelni, akik földrajzilag homogénen éltek:
 - Dórok (Égei-tenger szigetei)
 - Lónok (Attikai félsziget)
 - Aiolok, akhájok (Kis-Ázsia) ### Királyság volt
- Athén az Attikai-félszigeten jött létre, élén a királyok álltak (pl.: Thészeusz)
 - A hagyomány szerint Thészeusz volt aki egyesítette Athént a falvakból

Az ókor és kultúrája

Granát Marcell

Az athéni demokrácia működése a Kr. e. 5. században

A város kialakulása

Válság és hanyatlás

A demokrácia értékelése

A görög-római hitvilág

A gyarmatosítás megkezdődése



- A mükénéi kultúra összeomlásáért is felelős görög törzsek népvándorlási hullámával megszűnt a távolsági kereskedelem (eltérő nyelv, eltérő fizető eszköz).
 - A vándorlást a túlnépesedés és a gabonahiány indította be
 - Kb. 700 városállam [[source#Polisz]]
- A klasszikus értelemben ismert poliszok világa csak az 5. századra alakult ki
- 4 nagyobb törzset érdemes kiemelni, akik földrajzilag homogénen éltek:
 - Dórok (Égei-tenger szigetei)
 - Iónok (Attikai félsziget)
 - Aiolok, akhájok (Kis-Ázsia) ### Királyság volt
- Athén az Attikai-félszigeten jött létre, élén a királyok álltak (pl.: Thészeusz)
 - A hagyomány szerint Thészeusz volt aki egyesítette Athént a falvakból

Az ókor és kultúrája

Granát Marcell

Az athéni demokrácia működése a Kr. e. 5. században

A város kialakulása

Válság és hanyatlás

A demokrácia értékelése

A görög-római hitvilág



Az ókor és
kultúrája

Granát Marcell

Az athéni
demokrácia
működése a
Kr. e. 5.
században

A város kialakulása

Válság és hanyatlás

A demokrácia
értékelése

A görög-római
hitvilág

Alfejezet 2

Válság és hanyatlás

- A gazdasági-politikai-katonai ellenségeskedés vezetett a peloponnészoszi háborúhoz (Kr. e. 431-404), melyben Athén vereséget szenvedett
- Ezt követően a poliszok egymással való harca vezetett a hanyatláshoz
- A gyarmatok leváltak az anyavárosról

Alfejezet 3

A demokrácia értékelése

- A népességnek csupán 10%-a vehetett részt a népgyűlésen
- A **közvetlen demokrácia** sokszor vezetett anarchikus helyzethez
- A szövetségesek kizsákmányolására támaszkodva volt életképes
“A demokrácia a csőcselék uralma” -Platón

Zeuszra, szólt a vádló, Szókratész a fennálló törvények megvetésére nevelte társait, amikor azt mondta, hogy örültség babszemsorsolással választani az állam vezetőit, hiszen senki nem akarna babszemmel választani sem kormányost, sem ácsot, sem zenészt, sem más mestereket, pedig az e mesterségekben elkövetett tévedések jóval kisebb kárt okoznak, mint az államügyekben. A vádló szerint az efféle beszédek az ifjakat a fennálló államrend megvetésére buzdították és erőszakossá tették természetüket.

-Részlet **Xenophón** *Emlékeim Szókratészről* című írásából (Kr. e. 4. század)

Fejezet 2

A görög-római hitvilág

Alfejezet 1

A görög hitvilág

[[source#Többistenhit]]

- Antropomorf (ember alakú) istenek
 - Bár gyakran állatok
 - Zeusz bikaként rabolta el Európét
- Funkció istenek: mindekinek van “szakterülete”

- **Homérosz** műveiben az istenek természetükben is az emberekre hasonlítottak
 - Ettek (ambrózia), ittak (nektár)
 - Csak halhatatlan kiadásban
- **Hésziodosz** leírásában már inkább cselszövők és gyilkosok voltak

- **Dódóna:** Zeusz szentélye
 - Tölgyfa leveleinek susogásából jóslás
- **Delphoi:** Apollón szentélye
 - A jósnő (Püthia) rikácsolásából jósoltak (300)

Főbb istenek



Az ókor és
kultúrája

Granát Marcell

Görög név	Római név	Funkció
Zeusz	Jupiter	Főisten
Héra	Juno	Főisten felesége, a házi tűzhely őrzője
Poszeidón	Neptunus	A tenger istene
Déméter	Ceres	Termékenység istennője
Hesztia	Vesta	Családi és állami béke őrzője
Hádész	Pluto	Alvilág istene
Aphrodité	Venus	Szerelem istennője
Árész	Mars	Hadisten
Héphaisztosz	Vulvanus	Kovácsolás istene

Az athéni
demokrácia
működése a
Kr. e. 5.
században

A görög-római
hitvilág

A görög hitvilág

Görög név	Római név	Funkció
Artemis	Diana	Erdők és vadállatok szűz úrnője
Appolón	Apollo	Jóshelyek és művészetek istene
Hermész	Mercurius	Kereskedők, vándorok, tolvajok istene
Pallasz Athéne	Minerva	Bölcsesség és tudomány istennője
Dionüszosz	Bacchus	Bor és mámor istene

Az ókor és kultúrája

Granát Marcell

Az athéni demokrácia működése a Kr. e. 5. században

A görög-római hitvilág

A görög hitvilág

source#Zeusz]]

[[source#Héra]]

[[source#Pallasz Athéné]]

[[source#Aphrodite]]

A római vallás ### A római vallás - ősi hitviláguk:
totemizmus (farkas) - Hasonlóan antropomorf istenek